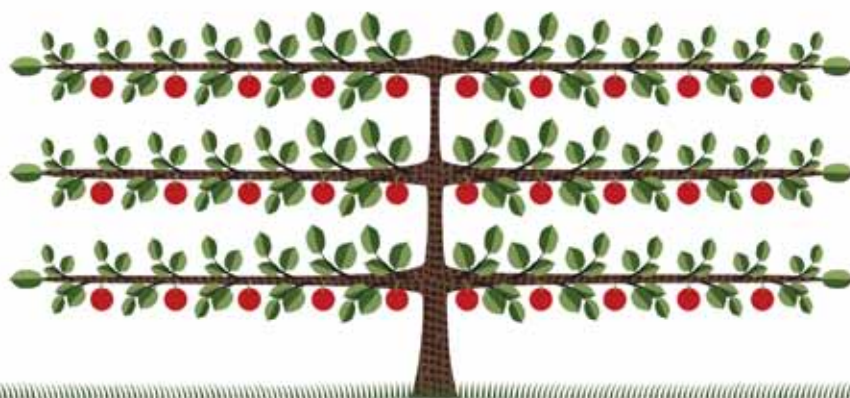

Hedelmäpuita

KERROSTALOPIHALLE

Pihalle istutettavat hedelmäpuut – jopa yksikin – lisäävät kaikenikäisten viihtyisyyttä, elävöittävät pihapiiriä ja luovat yhteisöllisyyttä. Puita hoitaessa puutarhanhoitotaidot karttuvat ja naapureihin tutustuu kuin huomaamatta. Keväisin kukkiva hedelmäpuu on ilo silmälle ja kesäisin sen varjoon voi paeta auringon paahdetta. Syksyisin nautitaan sadosta, jonka korjuun ympärille voi järjestää vaikka pihajuhlan. Hedelmäpuiden hoito on helppoa ja halpaa, ja sato on lähiruokaa parhaimmillaan.

NÄIN HANKIT HEDELMÄPUITA KERROSTALOPIHALLE

Viljelyinnostus leviää kaupungeis- sa ja ihmiset ovat yhä kiinnostu- neempia ruokansa alkuperästä.

KAIKILLE HALUKKAILLE ei riitä puutarhapalstaa, mutta kerrostalonkin pihalla voi viljellä pienimuotoisesti vaikka laarissa ja ruukuissa. Pihalle voidaan koristepensaiden sijaan istuttaa vaikkapa helppohoitoinen viinimarjapensas tai pari luumupuuta.

Ruoka on nykyään kalliimpaa kuin koskaan. Kiinnostus omavaraisuuteen on kasvussa eikä syyttä. Öljyn hinnan väistämätön nousu tulevaisuudessa vaikuttaa myös suomalaisen ruokakaupan hintoihin. Uusiutumaton luonnonvara öljy kun on keskeisin raaka-aine niin kuljetuksissa, lannoitteiden valmistuksessa kuin pakkausmateriaaleissakin. Hedelmäpuu on ekologinen, tuottava ja kaunis sijoitus!

Janne Kareinen

Kerrostalon asukkaat istuttavat hedelmäpuita Helsingin Arabianrannassa.

Vie asiaa eteenpäin taloyhtiössäsi

- Ehdota puiden hankintaa talosi asukkaille vaikka kevättalkoissa. Voit tehdä aiheesta myös asukaskyselyn (kiinnostus, odotetut hyödyt ja haitat, puiden paikat jne.).
- Jos kiinnostusta ja tilaa löytyy, vie ehdotus taloyhtiön kokoukseen päätettäväksi ja informoi isännöitsijää. Mahdollisimman selkeä suunnitelma ja kustannusarvio eriteltyine kuluineen auttavat asian etenemistä. Pyydä kirjallinen vastaus hallituksen päätöksestä.
- Kartoittakaa paras istutuspaikka (aurinkoinen, suojaisa, rauhallinen ja syvämultainen paikka). Paras istutusaika on kevät.
- Merkitkää puiden istutuspaikat pihan karttaan. Hyväksyttäkää kartta asukkailla ja taloyhtiön hallituksella. Selvittäkää istutusta koskevat tekniset rajoitukset (maakaapelit, putket, lumenkasauspaikat, pelastustiet ym.) isännöitsijältä ja kunnossapidon tarpeet.
- Valitkaa sopivat lajit ja lajikkeet. Pölytyksen hoitumiseksi kannattaa istuttaa vähintään kaksi eri lajiketta olevaa puuta.
- Sopikaa puiden hoidon ja sadonkorjuun pelisäännöt. Valitkaa porukastanne puiden hoitajat, "puukummit".
- Hankkikaa taimet, multa ja haketta taimen ympärille taimimyymälästä. Talveksi tarvitaan myyräverkko, joka suojaa myös jäniseläimiltä. Hedelmäpuiden taimet maksavat noin 30€/kpl. Sopikaa kustannusten jakotavasta mikäli taloyhtiö ei maksa kuluja.
- Kerää aika ajoin palautetta puiden ja talon asukkaiden yhteiselosta.

MILLAINEN PUU JA MIKÄ LAJIKE?

Tässä taimistoviljelijöiden ja alan kirjallisuuden suosittelemia omenalajikkeita.

NÄILLÄ LAJIKKEILLA on hyvä taudinkestävyys, pölyttävyyden ja vähäiset leikkaukset mahdollistava kasvutapa. Ne sopivat vyöhykkeille I-III eli Vaasa-Tampere-Jyväskylä-Kuopio linjan eteläpuolelle.

Omenalajikkeita

- Huvitus, IV, aikainen kesä
- Astrakaani Gyllenkrok, III, kesä
- Suislepp, V, myöhäinen kesä
- Särsö, III, syksy
- Pekka, III, myöhäinen syksy
- Konsta, III, aikainen talvi
- Antonovka Safrannoje, IV, talvi

Luumulajikkeita

Yleinen punaluumu, Kuokkala, Sinikka ja Skoroblodnaja.

- Kääpiöville ja hillittykasvuisille perusrungoille vartettuja omenapuita ei kannata hankkia kerrostalopihoihin. Ne vaativat enemmän hoitoa, puiden elinikäistä tukeamista ja kastelua.
- Kirsikka- ja päärynäpuitakin voi kerrostalopihoihin kasvattaa. Kirsikat tosin päätyvät usein rastaiden suihin. Päärynät ovat suuriksi kasvavia puita ja vaativat suojaosan paikan.

MTT, Hilma Kinnanen

Huvitus

MTT, Hilma Kinnanen

Konsta

MTT, Risto Tahvonen

Pekka

MTT, Mika Raivonen

Antonovka

Menestystä puutarhapihellenne!

MITEN HEDELMÄPUU ISTUTETAAN JA HOIDETAAN, JOTTA SAADAAN SATOA?

Istutus

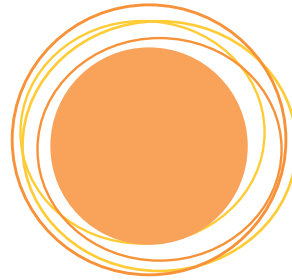
Puu istutetaan vanhaan istutussyvyteensä, joka vastaa ruukun istutussyvyyttä. Puulle varataan reilusti multaa. Istutuskuoppa tehdään kaavion mukaan kumpareeksi. Kuopan reunat muotoillaan ojiksi, jotta kastelu helpottuu. Istutuksen jälkeen puulle annetaan 50 l vettä. Puulle laitetaan rautakangen avulla tukikeppi, joka sidotaan muovinauhalla runkoon. Sidoksen kireys tarkistetaan vuosittain, ettei se kurista runkoa. Puun tyvialue (säde 50 cm) pidetään mulloksella. Syksyllä puu suojataan verkolla (1,2-1,5m korkea, silmäkoko n.1cm).

Leikkaukset

Omenapuun leikkaus pitää puun hyväkuntoisena ja pitkäikäisenä. Nuoren puun oksankärkiä voi lyhentää, jotta se alkaa tehdä sivversoja. Vanhempaa puuta täytyy leikata vuosittain vähän kerrallaan. Korkealle kohoavia pystyoksia poistetaan, jotta puu pysyy matalana. Puu leikataan maaliskuussa, mutta tällöin voimakas leikkaus voi tuottaa paljon pystykasvuisia vesiversoja. Vesiversoja muodostuu puihin, joita ei ole leikattu aikoihin ja sitten leikataan yhtäkkiä paljon kerralla. Luumupuu ei juurikaan vaadi leikkaamista.

Lannoitus ja kastelu

Ensimmäisten istutuksen jälkeisten vuosien jälkeen kalkkia ja ravinteita lisätään tarpeen mukaan. Kompostimulta ja Syksyn PK ovat sopivia lannoitteita, kanankakkaakin voi käyttää. Annostelu lannoitepussin ohjeiden mukaan. Omenapuuta kannattaa kastella silloin tällöin ensimmäisinä kesinä ja kuivina kausina. Luumupuu tarvitsee omenaa vähemmän lannoitusta, sitä ei myöskään tarvitse kastella alkuvuosien jälkeen.

- Aurinkoinen paikka, "pihan paras paikka".
- Loiva etelä-/länsirinne on edullisin.
- Paras maalaji: hietä, hietamoreeni.
- Haasteellisin: savimaat.

Istuta puu matalaan kohopenkkiin (n. 10 cm), joka on lämmin ja ilmava kasvualusta.

Laita marras-huhtikuuksi 120-150 cm korkea myyräverkko

Ympärillä avointa tilaa 3-4 m

Istutuspaikka 0,5-1 m³ kuohkeata ja ravinteikasta puutarhamultaa

LISÄTIETOJA JA INSPIRAATIOTA

- Krannila, A., Paalo, A., *Omenapuu* (Multikustannus, 2008)
- Blomqvist, L., *Puutarhan hedelmäpuut. Suomalainen hedelmäkirja* (2011).
- omenapuu.com
- kaupunkiviljely.fi